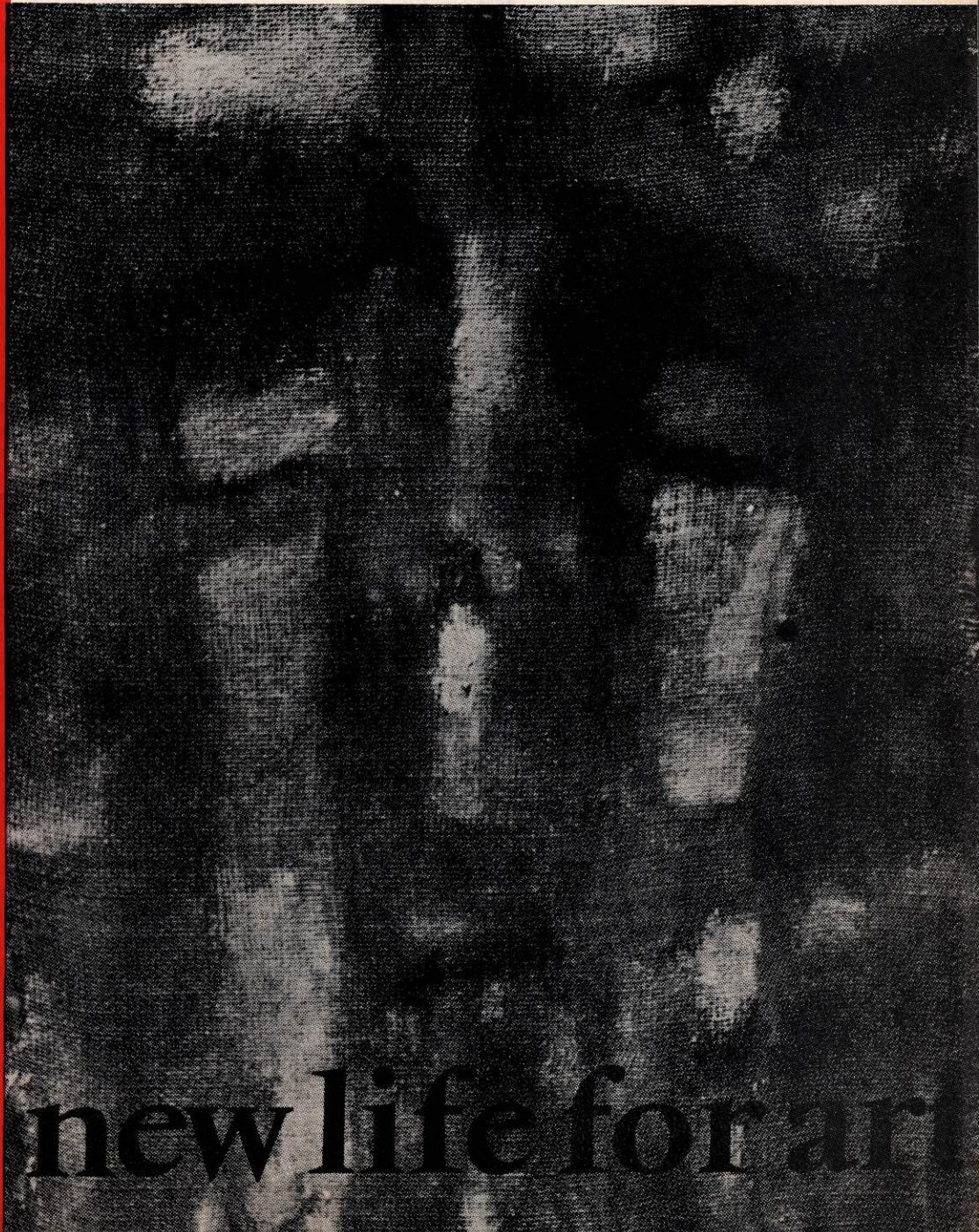

23-04-015

ny verden

TIDSSKRIFT FOR MORALSK OPPRUSTNING

NR. **4** 1971

new life for art

TIDSSKRIFT FOR MORALSK OPPRUSTNING

Utkommer en gang om måneden

Nr. 4 – 1971

I redaksjonen:
Einar Engebretsen, redaktør
Anders Eskeland, red.sekr.
Jens J. Wilhelmsen
Leif Hovelsen
Eva Riise Hanssen
Inge Mannsåker
Sturla Johnson
Finn Harald Wetterfors
DANSK REDAKSJON:
Keld Jørgensen
Hans Wenck

ABONNEMENTSPRIS for et år
(12 numre):
Norge n. kr. 30,-
Danmark d. kr. 32,-
Sverige sv.kr. 20,-
Finland mk. 17,-
Løssalg i Norge: kr.2,50

NORGE:
Sophus Lies gate 5, Oslo 2
Postboks 1243, Vik, Oslo 1
Postgiro 12 579 - Tlf. 56 34 14

DANMARK:
Ole Olsens Alle 8
2900 Hellerup
Tlf. HE 6327

SVERIGE:
Sveavägen 34, 6., 11134 Stockholm
Postgiro 70 61 90 - Tlf. 10 34 56

FINLAND:
Postgiro 11 20 95, Helsingfors
Utgiver: MORALSK OPPRUSTNING
© NY VERDEN
Tidsskrift for Moralsk Opprustning

Trykk: Br. Tengs, Oslo

Papir: 100 g Norprint fra Saugbrugsforeningen

Bildet på forsiden:

Omlagsbildet på boken «New Life for Art» etter et maleri av Victor Sparre Smith (se artikkel side 6).

Pakistan og Jinnahs nøkkel

«Jeg vil ønske Moralsk Opprustning velkommen til Pakistan. Dere har løsningen til hatet i verden. En ærlig bønn om tilgivelse er den gyldne nøkkel.»

Dette var Muhammed Ali Jinnahs ord til Frank Buchman etter en forestilling av «Den glemte faktor» i Westminster teater, London. Jinnah var Pakistans grunnlegger og betydde på mange måter for sitt land, det Gandhi betydde for India.

Jinnah var meget klar over de skremmende praktiske og økonomiske oppgaver som lå foran den nye uavhengige staten Pakistan. Han var også klar over at personlige motsetninger innen landets lederskap basert på prestisje, hat og frykt kunne ødelegge enhver plan om enhet og samarbeide, til helhetens gode.

Jinnah ønsket og bad om hjelp. Det finnes menn og kvinner i Europa som kunne ha bidradd til en løsning, hadde de prioritert sin tid til uselvvisk innsats.

Man besvarer ikke verdens hat utelukkende ved å be om tilgivelse. Det kreves også en lidenskap til å gjøre rett der urett hersker. Men intet sted i verden er det bygget eller vil det bli bygget et levedyktig og rettferdig samfunn uten Jinnahs «gyldne nøkkel».

Idag raser borgerkrigen i Pakistan. Tusener lider uforskyldt. Stormaktene viser økende interesse.

Peking som lenge har fridd til Karachi, gir all sin sympati til Vest-Pakistan. Moskva som i de senere år har satset sterkt på New Delhi, går hånd i hånd med India, fordømmer Karachi og gir sin sympati til Øst-Pakistan. Det spilles poker om millioner av alminnelige menneskers liv og lidelse.

I Europa forbereder vi forsendelser av ulltepper og medisiner og det er nødvendig — men ikke nok. Vi skulle ha handlet for lenge siden på et helt annet og mere krevende plan.

Det finnes en nøkkel. Men hvem vil sette den i historiens lås og åpne døren til en fremtid hvor mennesker over alt kan glede seg over fred og rettferd.

FAMILIEDEBATTEN I SVERIGE:

HJEMMEFRONT ELLER GERILJA?

Av GERD JONZON

Forsøket på å avskrive familien som grunnleggende samlivsform støter i Sverige på en kraftig opinion. Det er bemerkelsesverdig, men fremstøtet er sterkt engasjerende også utenom vårt land.

I Nordisk Råd ble det nylig ytret skarpe ord fra norske, danske og finske representanter, borgerlige så vel som sosialdemokrater. Disse ordene var myntet på det nye familierettslige lovforslag i Sverige. Representantene mente at den svenske loven, om den blir vedtatt, vil bryte med den vurdering man i de øvrige nordiske land har av ekteskapets betydning for individ, familie og samfunn.

Her i Sverige har protestene fra våre naboland fått meget liten publisitet. Kommer det av at de tar feil, eller er sannheten for ubehagelig å høre, når det for eksempel antydes at vi har en «storebrorsmentalitet»? Kanskje vi i alle fall burde være litt oppmerksomme når våre granner en gang i mellom gir uttrykk for hva de føler og tenker om oss, og ganske særlig når dette kommer til uttrykk i Nordisk Råd.

Engangspakninger

Fra finsk hold gav man uttrykk for betydningen av å få frem et enetlig grunnsyn i familierettslige spørsmål, fremfor en utredning om grunnsynet på engangspakninger.

Det nye familierettslige lovforslaget i Sverige er nå til behandling hos ni sakkyndige instanser og kan ventes å komme opp i Riksdagen i løpet av 1971. I lovforslaget heter det: «En ny lovgivning bør så langt mulig være nøytral i forhold til ulike samlivsformer og moraloppfatninger . . . Reglene for inngåelse og oppløsning av ekteskap bør forenkles. Ekteskapet bør være en form for

frivillig samliv mellom selvstendige personer . . . Lovens funksjon må være å løse praktiske problemer — ikke å privilegere en samlivsform fremfor andre . . .»

Bitterhetens beger

«Familiekampanjen fortsetter» heter en bok av Brita Nordström. Den skal være en «håndbok i familiepolitisk gerilja». Forfatterinnen beretter hvordan hun våren 1969 startet en navn-innsamling, der 63.000 personer rettet en henvendelse til statsministeren om at «man måtte ta mer hensyn til familiens interesser» i samfunnsplanleggingen. Alle problemene forfatterinnen møtte som hjemmeverende kvinne hadde til sist fått begeret til å flyte over: «Den kopp som til bredden var fylt med bitterhet over alle lumpe hentydninger, alle ringeaktende uttalelser om den hjemmeverende kvinne, alle offentlige forståelsepåeres nedvurdering av familiens betydning for oppdragelse og alle diskusjoner der bare ett syn kom til uttrykk . . .» «Hva slags samfunn er det egentlig vi gir våre barn og barnebarn i arv, et samfunn som blir mer og mer umenneskelig og materialistisk?» spør forfatterinnen. Men man kan også spørre: Hva vokser på den mark som blir vannet ved at bitterhetens beger flyter over?

Andedammene

Samtidig som vi med alle demokratisk midler må kjempe for familien, kan vi ikke lukke øynene for at hjemmet i vårt samfunn ofte er en egoismens høyborg, hvis murer ingen slipper innenfor. Her åpner man ikke engang for de nærmeste naboer, ikke for gamle og ensomme og slett ikke for fremmedarbeidere eller såkalte av-

vikere. Mye av den kampen som føres mot familieinstitusjonen henter kraft i følelsene hos dem som forgjeves banker på familieborgens port.

Den tradisjonelle familiens isolasjon og mangel på samfunnsengasjement er også trukket inn i debatten. «Så er hjemmene blitt til små andedammer, som ligger på siden av det aktive samfunnslivet,» skriver Monica Boëtius («I fråga att», 1969). «Det er på tide å betone at familien må peke utover seg selv og derved gjøre mennesket modent for fellesskap i en alltid større sammenheng,» fremholder hun.

Hjemmevern

I boken «Familiekampanjen fortsetter» etterlyses en «hjemmevernsforening». «La oss verne om hjem, familie, barn og gamle,» skriver en brevinnsender. Monica Boëtius uttrykker en helt motsatt tanke, når hun i sin bok skriver: «For å hjelpe familien som institusjon behøves virkelig ikke det som man iblant kan få høre, murer omkring hjemmet. Den trygghet som vinnes gjennom avsondring og begrensning er alltid illusorisk.»

Politikk eller?

Familiekampanjen sier seg å være en «politisk uavhengig folkebevegelse i familiens tjeneste». Men det er merkelig hvor lett man faller inn i en politisk argumentasjon og fører debatten fra grunnsynsplanet og over på skattepolitiske og økonomiske krav. Agitasjonen for oppløsning av tradisjonell familie-tankegang er også ideologisk-politisk motivert. Den fremføres som en del av et revolusjonært samfunnssyn.

Forts. side 7

Ekspertene er enige om at to tredjedeler av verdens befolkning lider av mangel på protein. De fleste er også enige om at melken er den beste proteinkilden, spesielt for barn og mødre som ammer. Men mens vitenskapsmenn og ernæringseksperter bruker tid og penger på å søke etter nye proteinkilder, søker regjeringene i de melkeproduserende land etter utveier til å redusere melkeproduksjonen.

Stanley F. Barnes har vært med på å utarbeide en metode for å anvende overskuddet av melk i de melkeproduserende land for millionene i u-landene som lider av proteinmangel. Metoden er også omsatt i praksis. Barnes har arbeidet i bl. a. Pakistan, Thailand, Singapore og Indonesia. I mars besøkte han Sverige på en forretningsreise og traff også politikere, landbruksfolk og meierieksperter.

Melk har vært den røde — eller skal vi si den hvite — tråden i Deres liv. Hvordan begynte det hele?

Da jeg var ferdig med landbrukshøyskolen og med meieriteknisk utdanning i England, var vi midt inne i depresjonen i trettiårene. Den eneste jobben jeg kunne få var som formann for en gjeng som dro melkevogner rundt i Londons East End. Noen år senere fikk jeg et oppdrag på Malta, og etter krigen kom jeg til Australia og Sydøst-Asia.

Hva var det som fikk Dem til å slå inn på en så internasjonal karriere?

På dette tidspunkt møtte jeg Frank Buchman og Moralsk Opprustning. Jeg fant en praktisk plan for å forandre verden ved at jeg måtte begynne med meg selv. Buchman sa: «Det finnes nok i verden for alles behov, men ikke for alles begjær.» Jeg tenkte at meieriindustrien var et felt der denne tanken burde omsettes i det praktiske liv.

Etter krigen fikk jeg jobb i et engelsk firma som skulle bygge et stort meieri i Australia. Det var en god idé. Men økonomien var svak. Da jeg hadde arbeidet et helt år med grunnmuren til et fabrikk-

MELK TIL DE UNDERERNÆRTE

INTERVJU MED STANLEY BARNES, AUSTRALIA, SOM I MANGE ÅR HAR ARBEIDET MED EN METODE FOR Å DEKKE PROTEINBEHOVET I U-LANDENE.

AV BROR JONZON.

bygg, fikk jeg ordre om at hele prosjektet skulle skrinlegges. Men jeg ble der likevel. Jeg likte landet, og smått om senn gikk det opp for meg at jeg som meierieksperter hadde en oppgave i nabokontinentet, Asia.

Hva slags oppgave?

Den trening jeg hadde mottatt gjennom Frank Buchman, hadde gjort meg følsom for uretten i verden. Jeg oppdaget at millioner av mennesker led av mangel på protein på nabokontinentet, mens vi hadde melk i overflod. Derfor tok jeg imot et tilbud om en stilling i Pakistan — i Colomboplanens regi — som rådgiver for regjeringen. Det var en ekspertgruppe fra seks nasjoner som skulle utarbeide en plan for melkeforsyningen i Pakistan, men det hele strandet på at regjeringene i de melkeproduserende land ikke kunne skaffe til veie de nødvendige finanser.

Hva skjedde videre?

Jeg var selvsagt skuffet, og dessuten fikk jeg hjerteinfarkt i Pakistan. Men jeg hadde sett så meget av nøden og behovene i disse landene at jeg ikke på noen måte ville gi opp. Da jeg var frisk igjen, satte jeg og mange andre eksperter igang en opplysningskampanje. Vi skrev artikler i avisene og brev til myndighetene. I 1962 sto regjeringen i Australia overfor truselen om at England kunne gå inn i EEC. Dette ville bety at Au-

Stanley Barnes fotografert i Stockholm under sitt besøk der nylig.

stralia kom til å miste sitt største eksportmarked for meieriprodukter. På bakgrunn av dette begynte de australske myndighetene å undersøke prosjekter i Asia. Så snart jeg hørte om dette, meldte jeg meg til tjeneste og ble sjef for et prosjekt i Thailand.

Hva gikk dette prosjektet ut på?

Å etablere rekombineringsanlegg. Det vil si en fabrikk som blander importert tørrmelk med smørfett, sukker, vitaminer og vann, og dessuten lager boksene som melken blir markedsført i, som kondensert melk. Råvarene ble importert fra Australia, og kapitalen kom delvis fra Thailand og delvis fra Australia.

Det betydde at vi gikk imot tendensen til å bearbeide alle råvarene fra u-landene i industri-lande-

ne. Vi gjorde det motsatte. Vi bygde en fabrikk i et u-land. Det betydde et skritt mot Thailands industrialisering, og senere andre land i Asia. Og det var nødvendig. Forholdene gjør det bare mulig å produsere et begrenset kvantum melk i disse landene. I Indonesia for eksempel produserer kyrne 67.000 tonn melk pr. år. Det vil si en halv liter melk pr. innbygger i året.

I årene som fugte etablerte vi liknende anlegg i Singapore og Indonesia. Det viste seg å være mulig å etablere slike fabrikker på et sunt økonomisk grunnlag og allikevel levere melk til en rimelig pris. Men selvsagt måtte det bli masseproduksjon, dersom en skul-

le være i stand til å møte de enorme behovene. Vår fabrikk i Djakarta produserer for tiden 50 millioner bokser kondensert melk i året og dessuten vanlig melk i kartonger. Det betyr naturligvis meget for proteintilskuddet i et land, hvor det har vist seg at mangelen på protein hos barna har redusert deres utvikling og deres mulighet til å absorbere kunnskap. Noe det ikke er mulig å rette på senere.

Men det er nødvendig at slike prosjekter utvikles i mye større skala. Dersom u-hjelpsmidler fra forskjellige land ble stilt til disposisjon for verdens matvareprogram (World Food Programme), kunne utgiftene til tørrmelk og smørfett dekkles, og i tillegg finansiere distribusjonsapparatet. Et bidrag på f. eks. 150 dollars i året ville utgjøre en halv liter melk pr. dag til en rimelig pris for 14 millioner barn.

Det snakkes så meget om korrupsjon i u-landene. Er det ikke nødvendig å gjøre bruk av bestikkelser for å kunne sette i gang en virksomhet i Sydøst-Asia?

Alt dette snakket om bestikkelser er overdrevet og ofte det rene nonsens. De som propaganderer for dette, er folk som tror at det er den eneste måten å gjøre forretninger på. Vi begynte i Indonesia i 1967. Vi var en av de første, som

ikke den aller første, større bedriften som ble etablert der etter Sukarnos fall. Vi bygde en stor fabrikk i Djakarta på rekordtid uten en eneste bestikkelse og uten tap av betydning forårsaket av tyveri eller svinn. Vi fant at folk respekterte oss når vi sa at vi ønsket å drive forretning med ærlige metoder.

Hvordan er det med arbeidsløsheten i Sydøst-Asia?

Når vi bygde en fabrikk, måtte vi hver gang tenke igjennom hvor mye den skulle automatiseres. I Indonesia hadde vi f. eks. tenkt å installere en maskin som pakket de ferdige boksene med kondensert melk i kartonger. Men da vi oppdaget at tretti personer kunne få arbeid om denne delen av produksjonen ble utført av mennesker, besluttet vi ikke å installere en slik maskin.

Alt dette høres jo bra ut, men er det ikke noe idealistisk og lyseblått i en verden der hver enkelt til syvende og sist er seg selv nærmest?

Jeg tror det er lyseblått og urealistisk å tro at vi kan leve videre stort lengre i en verden der halvparten sulter, samtidig med at den andre halvparten begrenser produksjonen av livsviktige næringsmidler.

Hva kan vi i Norden gjøre for å avhjelpe proteinmangelen i Asia?

Jeg kan ikke fortelle dere hva dere skal gjøre. Jeg er først og fremst innstilt på å få Australia til å forstå hva som kreves. Australia kan gjøre uendelig meget. Men jeg har selvsagt snakket med en del landbruksfolk og eksperter i Sverige. De land som går inn i EEC eller overveier en tollunion, burde kunne arbeide for at melkeoverskuddet i Europa kommer Asia til gode. Det samme gjelder Australia og New Zealand. Det ville være mye mer produktiv enn den diskusjonen som pågår der for tiden om hvordan en skal begrense eksporten av melkeprodukter til England. Vi har bevist at det finnes en praktisk og farbar vei til å forsyne Asia med protein. Alt som trengs er viljen til å gå den veien.

tän tänk tänk o tänk om

«Den åpne familien» — «Den demokratiske familien» — «Den revolusjonære familien». — Dette er undertitler i et avsnitt som behandler familien i vårt moderne samfunn, hentet fra en liten knallrød bok på 50 sider, nettopp kommet ut i Sverige.

Boken er skrevet av svensker for svensker — og har derfor spesiell interesse for nordmenn, som også i fremtiden vil ha Sverige som nabo. Bokens klare, korte og konsise innlegg er god lesning.

«Tenk om» behandler «Utdannelse og oppdragelse» — «Et forandret arbeidsliv» — «Vårt engasjement i verden» — «Hva lever vi for» — for å nevne noe.

«Vi er inne i 70-årene. Allerede nå må vi begynne å tenke for 80- og 90-årene. Forandring er nødvendig, det kan vi ikke komme bort fra. De fleste av oss vil heller ta aktiv del i den enn å bli styrt av den...

Det går ikke lengre å sette nye etiketter på gamle vaner og gamle motiver og dermed innbille seg at man har forandret noe.

For at samfunnet skal fungere behøver mennesket nye motiver. Det gjelder politikere og vitenskapsmenn som alle andre...» Dette er klipp fra forordet.

«Tenk om» er en bok som ikke bare bør leses, men studeres. Svenskene har lagt opp til en stor kampanje omkring boken. Målet er at «Tenk om» skal være med å prege svensk liv og tenkning i årene som kommer.

Boken kan bestilles fra Ny Verden (pris kr. 8,-).

Fornyelse i kunsten?

«Det mest urovekkende,» skrev London Times nylig i en leder under overskriften «Forurensning av kulturen», «er tegnene på fortvilelse blant kunstnerne... Bare et samfunn som er dypt fortvilet over seg selv ville akseptere den forkynnelse av meningsløshet som er typisk for noen av 60-årenes kunstnere.»

Sommeren 1970 møttes kunstnere og kulturarbeidere fra både Vest- og Øst-Europa i Caux for sammen å søke kilder til fornyelse. Deres konklusjoner foreligger nå i bokform. På Grosvenor-forlaget i London er nettopp «New Life for Art» (Nytt liv for kunsten) kommet ut. I hovedsaken består boken av taler og innlegg fra konferansen, som var et norsk initiativ. Blant bidragsyterne fra Norden er malerne Victor Sparre Smith og Lennart Segerstråle, professor Elliv Skard, bratsjisten Rolf Ulfrstad og tekstilkunstneren Gerd Ekdahl, Göteborg.

«Kunsten må gjenoppdage mennesket,» skriver Lennart Segerstråle. Ulfrstad viser hvordan musikken gjennom tidene både har tolket menneskenes lengsler og mobilisert dem til handling. Smith peker på at den største kunst ikke blir til ved selv-utfoldelse, men ved selv-fornektelse. «MRA har lært meg å holde fast på det rette når det er mest upopulært,» skriver han. «Det er da det mest trengs. Vi må ikke trekke oss tilbake fra den harde virkelighet og inn i et fredens elfenbenstårn. Vi må akseptere smerten ved å være ett med en avsporet kultur, og gjennom våre liv føre den fra kaos til ny form, fra fortvilelse til skapende tro.»

Den verdenskjente litteraturforskeren professor Theo Spoerri skriver om dramatikerne Brecht, Dürrenmatt og Howard. Den tyske skuespiller Kurt Müller-Graf tar for seg særlig det tyske teaters utvikling og dets oppgave i dag. Kenneth Belden, direktør for

Westminster-teatret i London, illustrerer hvordan mennesker gjennom teatret kan finne et nytt livsmål, og den amerikanske drama-professor og regissør Angus Springer peker på at moderne amerikansk teater lider under mangelen på håp.

Men «New Life for Art» er en bok om håp. Det er en trosbekjennelse og en utfordring fra kunstnere som er forpliktet av en felles overbevisning. Den tsjekkosllovakisk-sveitsiske forfatteren Peter Lotar viser hvor fornyelsens kilde ligger. I essayet «Veien til renessanse» tar professor Skard utgangspunkt i historien, men åpner et perspektiv fremover som gir ny tro på våre muligheter.

Boken koster kr. 10,- og kan bestilles fra Ny Verden.

Seks av de 13 medarbeiderne i boken.

Victor Sparre Smith, Norway Gerd Ekdahl, Sweden

Nancy Ruthven, Great Britain Peter Lotar, Switzerland

Lennart Segerstråle, Finland Professor Elliv Skard, Norway

BREV FRA KYPROS

Det er mange nye inntrykk og sikkert for tidlig å trekke konklusjoner. Men en ting er i alle fall sikkert: Det er en vakker øy jeg er kommet til. Grønne, vide marker avbrutt av den blå og rosa Kyrenia-fjellkjeden langs nordsiden mot Tyrkia, og det 2000 m høye Trodos-fjellet i sørvest. Tre ganger allerede har vi vært og plukket ville anemoner i alle regnbuens farger. De sier her at det er de samme som «liljene på marken» i Det nye testamente. Som hvitveis ser de ut, bare større, og merarger. Om et par måneder vil markene være brunsvide og blomstene borte.

Den politiske situasjonen har ikke forandret seg stort etter de siste urolighetene i 1967. Forhandlingene pågår og situasjonen virker rolig på tross av alle soldatene. De gresk-kypriotiske rekruttene er avslappet og u-militære, og det samme må en i høy grad si om de finske, svenske og danske guttene i blå FN-luer! De tyrkiske troppe- ne, derimot, kan få blodet til å stivne hos noen hver, hva det nå er som får dem til å se så fryktinngydende ut. Mistro og bitterhet ulmer fremdeles både hos grekerne og det tyrkiske mindretallet (18% av en befolkning på 600.000). Ingen vet hva fremtiden bringer, og ingen regner med at den i alle fall ikke avgjøres her, men i Ankara og Athen. Kanskje det viktigste spørsmålet nå er hva kypriotene kan gjøre for Athen og Ankara.

«Hvordan skaper du fred?»

Våre tyrkiske venner blir stille og betenkt når vi snakker om det som skjer i moderlandet. «Alt Atatürk bygget opp, er i ferd med å ødelegges,» skrev en ung pike til oss fra Tyrkia. «Høyre- og venstre-ekstremister angriper hverandre, mens folket lider. Dette folket

som fortjener så meget bedre. Og hva gjør politikerne?»

For en uke siden viste vi filmen «Happy Deathday» ved det armenske gymnasiet i Nicosia, som har elever fra syv forskjellige land. Armenerne er et forfulgt folkeferd, og noen av de eldste elevene snakket om at de kanskje ikke kunne vende hjem igjen etter eksamen.

Vel 200 elever satt meget stille fra begynnelsen til siste replikk: «Herren er barmhjertig og langmodig og rik på miskunnhet. Han går ikke alltid i rette og glemmer ikke på vrede evindeligh.» I en del av verden hvor så megen urett er begått, er dette et eksplosivt budskap.

Jeg var slått over hvor våkne elevene virket. «Hippiene som kommer til vårt land, snakker også om kjærlighet og fred,» sa 16-årige Lisbeth fra Kairo. «Men jeg lurte på om den måten de lever på, vil bringe fred. Hva tror du?»

En ting er jeg kommet til: Her

Eva Riise Hanssen fotografert i Nicosia.

nytter ikke meget uten realisme om den menneskelige natur — først og fremst min egen.

Det er ikke vanskelig å føle seg hjemme her. Idag, søndag, besøkte vi først en ung arabisk dame fra Libanon, deretter ble vi invitert ut til et gresk måltid med gode venner, jødiske flyktninger fra Ungarn. Krigstruselen ble bare stillferdig berørt, selv om det var ganske tydelig at begge parter var dypt opptatt av den. Vi snakket om Munch-museet og Vigelandsparken. «So beautiful. Unforgettable!» sa ungarerne.

Eva Riise Hanssen.

Hjemmefront eller gerilja

Forts. fra side 3

Men skulle ikke debatten omkring familien, kanskje den mest avgjørende samfunnsdebatten i vår tid, kunne føres med utgangspunkt i hva som er rett for menneskene. Hvorfor skal den infiseres av prestisje, hevn og egoistiske krav? Barnas rett til en fremtid angår jo alle. Kampen er for noe — ikke mot noe. Kunne den gå frem på to plan: dels den som angår lovverket der familien

sikres fortsatt eksistens bygget på visse verdier, dels den som på bred front går inn for å bryte ned familieegoismen og erstatte denne med et utadvendt engasjement. En slik aksjon kan ikke i stor grad organiseres, men den kunne springe frem som et spontant uttrykk for den medmenneskelighet og medfølelse som river ned barrierer i familie og samfunn.

Over 150 mennesker var samlet på Silkeborg Højskole (over). — En norsk gruppe ga en oppførelse av Peter Howards skuespill «Stigen» (nederst til høyre).

INTERNASJONALT IDÉ-FORUM I SILKEBORG

Over 150 mennesker fra 10 nasjoner, blant dem 30 nordmenn, deltok i påsken i et internasjonalt «idéforum» på Silkeborg Højskole i Danmark. Konferansens hovedmål var å vise hvordan man kan befordre fremskritt som økonomisk og sosial forandring og nasjonal og internasjonal forståelse gjennom personlig forandring.

Blant de emner som ble tatt opp var «Norden og Europa» med professor Eiliv Skard, Oslo, som innleder; «Det revolusjonære i Frank Buchmans tenkning» ved Gö. Ekman, redaktør i «Svenska Dagbladet», Stockholm; Jens-Jonathan Wilhelmsen, Oslo, talte om «Marx, Mao og Moralsk Opprustning».

Stor interesse vakte også Stanley Nichols-Roy, som er industri- og landbruksminister i den indiske delstaten Meghalaya. Han er for tiden i Norden, innbudt av den danske regjering, for å studere landbruk og skogbruk og tilhørende industrier, og talte på konferansen om «Samarbeid mellom kontinenter».

Den sosialdemokratiske avisen «Aktuelt» i Silkeborg hadde en medarbeider på konferansen. I sin artikkel omtalte han dannelsen av staten Meghalaya i Nordøst-India og hvordan en forandring i Nichols-Roys holdning hadde bidradd til en heldig løsning. Og han fortsatte: «Indbydelsen fra verdenscentret i Panchgani havde altså bredt sig som ringe i vandet igennem personlige kontakter mellem mennesker, der begyndte med at reformere sig selv ud fra krav om absolut ærlighed. Minister Stanley Nichols-Roys indlæg blev vel således det mest vægtige på konferencen om den indflydelse som tilhængerne af moralsk oprustning mener, at bevægelsens ideer kan have igennem det enkelte menneske ikke alene inden for mindre grupper men også for folk og lande og dermed på udviklingen i verden.»

En norsk gruppe ga en fremvisning av Peter Howards skuespill «Stigen» som gjorde et sterkt inntrykk.

PRESIDENT OG FORFATTERINNE

Anne Wolrige Gordon overrekker sin bok «Peter Howard, Life and Letters» til Vest-Tysklands president, Dr. Heinemann. Hun var i Bonn i forbindelse med bokens utgivelse på tysk. Fru Wolrige Gordon ble også mottatt i Wien av kansler Dr. Bruno Kreisky.

Stanley Nichols-Roy, minister i den indiske delstaten Meghalaya (t.v.) og professor Eiliv Skard.

Samarbeid tross ulikheter

Eleven skal stå i sentrum, står det i vår læreplan for grunnskolen. Eleverårsrepresentanter, lærere, styrere, foreldre, kuratorer, psykologer, leger og helsesøstre danner et stort og aktivt team omkring dette tema. Et begrep som elevvern er med i skolens målsetting og skolemyndighetene anbefaler det. Men noen direkte anvisning på en spesiell metodikk for elevvern finnes ikke. Det er altså plass til og behov for lokalt initiativ.

Hvordan lykkes man så med dette elevvernet på de forskjellige skoler? Hvordan makter man oppgaven med f. eks. et voksende problem som narkotika?

Eleverårsrepresentanter i Stockholm ble nylig orientert om problemene omkring de vanedannende stoffene. En sosialarbeider hevdet at god kontakt med dem som har alkohol- eller narkotikaproblem ikke er tilstrekkelig. «Hva disse unge trenger er ikke 'god kontakt' i passiv, medgjørlig betydning,» sa han. «Vi må istedet stille et spørsmål ved deres livsstil. Vi må være sterke nok til å ta en konflikt med dem. Da kan det hende at vi kan påvirke, at vi kan dra dem inn i et samspill og få dem engasjert...»

Denne sosialarbeideren talte ut fra mange års erfaring. Han kalte sitt arbeid et «terapeutisk håndverk», en hard jobb.

Men kan nå teamet elever-lærere-foreldre-kuratorer utføre et effektivt elevvernsarbeid?

Vi har bedt første skolekurator i Norrköping gjøre rede for den mangesidige virksomheten innen-

for elevvernsarbeidet. Det bygger fremfor alt på aktivt samarbeid mellom skole og hjem, men også mellom kurator, psykolog, helsesøster og lege.

Praktiske erfaringer

Vårt spesielle elevvernsarbeid i Norrköping begynte for 7 år siden, forteller Ruth Söderlund. Det ble formet ut fra bestemte praktiske situasjoner. For å få rede på årsakene til en gutts skulking måtte vi få høre læreren og styrelsen med deres pedagogiske og personlige erfaringer av eleven, skolelegen og helsesøster med deres kunnskap om hans fysiske og psykiske behov, skolepsykologens syn på om skolens krav og elevens muligheter stemte overens og skolekuratoren om eventuelle problem i hjemmet. Nettopp i dette tilfellet var det problem på alle disse feltene og vi trengte alles medvirkning for å kunne hjelpe eleven. Han fullførte da også sin skolegang og kom ut i arbeidslivet.

På denne måten kunne vi altså raskt komme frem til en løsning for elevens eget beste, ved å arbeide med eleven. Av og til kan det bety at eleven får skifte skole, f.eks. for å komme bort fra en uheldig gjengpåvirkning. Men oftest betyr det at eleven får hjelp til å bli og gi seg i kast med sine problemer og ikke flykte fra dem, en erfaring som vi anser for å være meget viktig for hans fremtid.

Redde foreldre

Hjemmets rolle er overordentlig vesentlig, fortsetter fru Söderlund. Hennes egen familie består av hennes mann John som er tillitsmann i transportarbeiderforbundet i Norrköping, og deres tre barn.

Skolen må få kjenne hjemmets syn på barnet, hjemmet må få høre skolens syn. Vi foreldre trenger ofte å lære å omgås våre barn, lære å kjenne deres verden utenfor hjemmet, ha det moro sammen med dem. Som ett av mine egne barn en gang uttrykte det: «Så fint at vi har samme interesse i familien.»

Jeg treffer mange redde foreldre. De er redde for andres innflytelse på deres barn, for gjen- gen, men de er også selv redde for sine egne barn. De gir etter for barnas ønsker for å slippe bråk når de burde ha sagt nei. Og de sier tankeløst nei når de burde ha sagt ja. Masing er en sørgelig realitet i mange hjem. Her gjelder det å hjelpe foreldrene til å få en egen indre sikkerhet og til å kunne se barnet med andres øyne. De kan trenge å oppdage positive sider ved barnet. Lettest er det å begynne mens barna ennå er små. Derfor har vi mye kontakt med foreldrene til barna i småskolen.

Ruth Söderlund (på bildet) er skolekurator i Norrköping, Sverige. Hun og andre som har tilknytning til skolene i byen har fått i stand et samarbeid med foreldrene for å hjelpe elever som har problemer. Her forteller hun Gerd Jonzon om sitt arbeid.

Aksjonsgrupper

Det er situasjoner der en umiddelbar innsats av større omfang er nødvendig. Man har kanskje oppdaget at noen ungdommer på stedet er begynt å sniffe. For raskt å kunne møte en slik situasjon dannet vi hva vi kalte «aksjonsgrupper». I hver slik gruppe er en representant for barnevernsnevnd, fritidsnevnd, politiet og skolen. Foreldre innkalles iblant, likeså representanter for forskjellige organer som f.eks. boligformidlingen. I denne gruppen kommer man så frem til hvordan den oppståtte situasjon skal takles. Fritidsnevnden kan eksempelvis finne på en ny løsning for sniffende ungdom med fritidsproblem.

Innsatsen kan ofte bli meget uformell og rask — men jeg vil understreke at den bare kan bli ef-

ektiv om hjemmene arbeider med oss på samme linje.

Dynamisk

Elevvernsarbeidet er et dynamisk arbeid som stadig må endres etter de behov som oppstår. Det betyr også at de som driver det, både elevene selv, lærerne, styrerne, foreldrene, søsknene, legen, helsesøster, psykolog, kurator — alle må de lære seg kunsten selv å bli annerledes når det trengs. Og det trengs ofte! Jeg har sett mange elever som har lært seg å ta hensyn til omgivelsene, få mere stil over sin oppførsel, større sikkerhet. Jeg har sett lærere forandre sin undervisning og sin holdning til elevene. Foreldre har jeg sett gi opp noe av sin fritid for i en viss situasjon å gjøre andre delaktige i sine yrkeserfaringer og andre ferdigheter. Mer enn én mutt tenåring har i slike situasjoner oppdaget at deres foreldre har visse gode sider og foreldrene at barna er ganske hyggelige, tross alt.

I et så vanskelig arbeid som hele tiden har med mennesker å gjøre, kan det lett oppstå misforståelser som kan skade samarbeidet. Teamarbeidet kommer ikke av seg selv, det må man bestemme seg for. Man uttrykker seg forskjellig, har forskjellige mål, forskjellig arbeidstakt, forskjellig sans for orden. Misforståelser skaper lett kritikk og bitterhet.

Jeg er kommet til at åpenhet om egne feil pluss et felles mål for arbeidet kan løse de problem som oppstår. Prestisjen får komme i annen rekke. Da har forskjellighetene vist seg å være en berikelse for samarbeidet, forståelsen for individet har øket og med større klarhet og bevissthet om målet har vi kunnet se linjene vi skulle følge. Vi har bedre kunnet ofre oss for vår vesentlige oppgave: å sørge for at hvert eneste ungt menneske i vårt samfunn får den best tenkelige personlighetsutvikling.

Jeg mener at vårt samfunn idag trenger nettopp slike mennesker som kan samarbeide tross forskjelligheter — og til dette håper jeg at elevene skal oppdras.

klippet

de små modellene, vil myndighetene raskt og billig høste frukter av dem.

Mosse Jørgensen, Arbeiderbladets kulturside, 25. mars 1971.

Ording var engasjert i Oxfordbevegelsen og gledet seg over likhetene mellom denne og Hauge: begge la vekt på at omvendelsen måtte gi seg utslag i etiske frukter, på at troen skal vise seg i lydighet. Han kjente faktisk Oxfordbevegelsen som en renessanse for Hauges kristendomsforkynnelse!

Professor Einar Molland i et intervju i Vår Kirke, 27. mars 1971.

Men man forandrer ikke skolens innhold med ord.

Man forandrer ingenting med konferanser. Man forandrer ikke skolen med ord i store offentlige utredninger heller. Man forandrer den ikke med de store organisatoriske generalstabsløsningene. Da forandrer man kanskje rammen — men trekker det gamle innholdet med seg.

Hva har de ikke kostet de store mislykte løsningene. Kostet av utrednings- og komitéarbeid, av diskusjoner og trykte ord og av betaling for skolebygg og ekstra lærer-innsats. Og hva har de kostet av mistriivsel for elever og lærere og av tilkortkomming og problemer.

Man kunne bli bitter av å tenke på det. Særlig når man vet at man kunne nådd lenger med minimale omkostninger i penger — og uten omkostninger i mistriivsel.

For det å forandre skolen er mest et spørsmål om å skape et miljø og en atmosfære som gir skolens mennesker mulighet til å forandre sine holdninger.

Aldri vil de store organisatoriske skrivebordsløsningene skape dette. De er bare dyre og bortkastede. Små forsøk med dyptgående endringer av miljø og atmosfære vil vise vei. Hvis man gir muligheter for

Vad Tage Lindbom sade om traditionen är nog riktigt. Men var ska vi nu ta den ifrån? Den puritanska kristendomen har ofta varit mentalt hälsofarlig genom att i så hög grad odla budord och skuldkänslor. Den nya vänstern gör detsamma. Jag har för övrigt lagt märke till att många av dem som faller för den kommer från prästhem. På vissa håll finns ett nära samband mellan teologi och nymarxism och denna kombination skapar en ny typ av neuroser. Det måste nog sägas att de sekulariserade skuldkänslorna, när det gäller t. ex. u-länderna, är en neurosfaktor. Man skall inte vara likgiltig för nöden i världen, men när man kan göra så lite åt den, ska man heller inte på detta sätt odla skuldkänslorna.

I stor utsträckning är det vi läkare som nu påtvingats den roll av själasörjare, som prästerna hade förr. Föräldrar kommer till oss med sina barn och vill att vi ska predika moral för dem, men det kan och vill vi inte.

Samhället förändras med mycket stor hastighet. På femtio år har hela strukturen ändrats och det måste ha en ofantlig betydelse för

människornas psyke. Inte bara sexuallivet präglas av osäkerhet och oro. Man tycks inte ha något att hålla sig till längre.

Doktor Nils Nielsen, svensk psykoanalytiker, Svenska Dagbladet, 22. mars 1971.

OM AFFÄRSFÖRETAG I VÄST SLUTADE upp med att muta sig fram i de underutvecklade länderna skulle detta vara en mycket stor hjälp för dessa länder... Vi kanske skulle förlora något ekonomiskt. Men vi skulle vinna mycket i prestige.

Gunnar Myrdal i Aftonbladet, Stockholm, i februari 1971.

OM NÅGOT BÖR NÄMNAS, OM NÅGOT bör uttryckas beträffande uppfostran av de framtida generationerna av tekniker, är det kampen mot prestigeanda, kampen mot fåfänga, kampen mot individualism. Och framför allt kommer vi att bedöma teknikern och vetenskapsmannen, inte för hans kunskaps skull, utan för graden av ödmjukhet och blygsamhet med vilken han är i stånd att bidra med dessa kunskaper till mänsklighetens bästa.

Fidel Castro i en tale, 13. mars 1969.

RET VORE ORÄTTVIST ATT BESKYLLA de tyska socialdemokraterna för att enbart taktiska beräkningar varit avgörande för deras helomvändning (i fråga om pornografi). Helt säkert ligger också den insikten bakom, att alla som inte vill ha något att göra med pornografi — och det är inte så få — har rätt att förskonas från porrva-gen.

Die Welt, 23. februar 1971.

Kort nytt

«Nasjonenes Korsvei».

«Nasjonenes Korsvei — Caux 25 år.» Dette er en 16 mm fargefilm av Caux-konferansene, nettopp ferdig i disse dager. Den hadde sin nordiske premiere i Silkeborg i Danmark i påsken. Filmen er på 21 mm., og kommenteres av Richard Baker. Med i filmen er også glimt fra MRAs arbeide i Italia, Frankrike og Nord Irland.

GENEVE

Direktøren for flyplassrestauranten i Geneve gjorde store øyne da han forleden ble tilsendt en pakke med kopper, asjetter, tallerkner og spisebestikk, skriver den sveitsiske avis 'La Suisse'.

Med pakken fulgte et brev fra en «stamgjest», der gjesten forklarte at han over et lengre tidsrom hadde funnet restaurantprisene for høye og hadde derfor tatt med seg litt servise og spisebestikk etter hvert måltid — for å balansere sitt budsjett. Etter et besøk i MRAs konferansesenter i Caux hadde han bestemt seg for å gi avkall på denne lille ekstra inntekt og sendte utstyret til dets opprinnelige eier. — Derav direktørens store øyne, forteller 'Suisse'.

WESTMINSTER TEATER

I disse dager er man i full sving med å bygge to ekstra etasjer på toppen av den nykonstruerte teaterbygning.

De to nye etasjer vil inneholde bl.a. atelier for scenedekoratører, kostymetegnere, lay-out-rom for tidsskrift, bøker etc., og et moderne utstyrt fotorom. Der vil bli en liten fremvisningssal i forbindelse med den stadige vekst av MRAs filmproduksjon. Der vil også bli et rom for filmklipping samt kontorer og konferanserom. En stor prøvesal for skuespillerne er under bygging.

I forbindelse med utbyggingen og utvidelsen av Westminster kultursenter er det også kjøpt bygninger i teaterets nærhet. Beslutningen om å investere i disse nye tiltak ble tatt av 500 mennesker på et møte i London. Under møtet ble det diskutert hvilken praktisk arbeidsramme man vil trenge de neste 100 år.

«STIGEN»

Oppsøkende teater er ikke noe nytt i MRAs historie. Bare et par år etter siste verdenskrig var det gruppeteatere i aksjon i industrisentrene mange steder i Europa. I disse dager er en norsk gruppe nettopp ferdig med å innstudere Peter Howards enakter STIGEN. Det hadde premiere i Silkeborg i påsken. Den 21. april ble det spilt i Jar menighetshus. Neste innbydelse er til Larvik. Mere om STIGEN i neste nummer av NY VERDEN.

IRAN

Den ideologiske MRA-styrke på over 100 som det siste år har arbeidet i Australia, New Zealand og flere deler av Asia har nå landet i Teheran, Iran. De er også invitert til Malta og Kypros. I mai går veien til Syd-Tyrol.

BOMBAY

To tusen mennesker satt i to timer og hørte en gruppe fra MRAs internasjonale styrke gi sin overbevisning.

Møtet ble holdt i Indias Teknologiske Institutt i nærheten av Bombay. Instituttet er finansiert av Sovjet-Russland.

Sammen med alle studentene i salen satt også forretningsmenn fra Bombay og russiske professorer.

Initiativet til besøket var tatt av instituttets studenter, som også finansierte og arrangerte det hele.

*Novid
hurtig
lindring*

ved hodepine
NOVID

tas oppløst i vann

Novid gir hurtig lindring ved hodepine, reumatisme, nervesmerter, tannpine, menstrasjonssmerter og forkjølelsesubehag. Novid i vann - er behagelig i bruk og skånsom selv for ømfintlige maver. Uten resept på apotek og medisinsalg. - Rør og foliepakning à 20 tabletter samt glass à 40 og 100 tabletter.

Novid - befriende lett å ta.

NYEGAARD & CO-AS-OSLO

**SVAKSTRØM
ER VÅR
STYRKE**

Vår spesialitet:

Alt materiell for
avslutning av
svakstrømskabler

80 år som
spesialforretning i
svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S

Rådhusgt. 3, Oslo 1

LEGEMIDDEL

**Forkjølelse, revmatisme,
nervesmerter - forsøk...**

ALBYL-
Enterosolubile

OVERTRUKNE ACETYLSALICYLSYRETABLETTER
Uten maveirritasjon fordi tablettene først
løses opp i tynntarmen. Pakninger à 30
og 100 tabletter. På apotek uten resept.

A/S FARMACEUTISK INDUSTRI

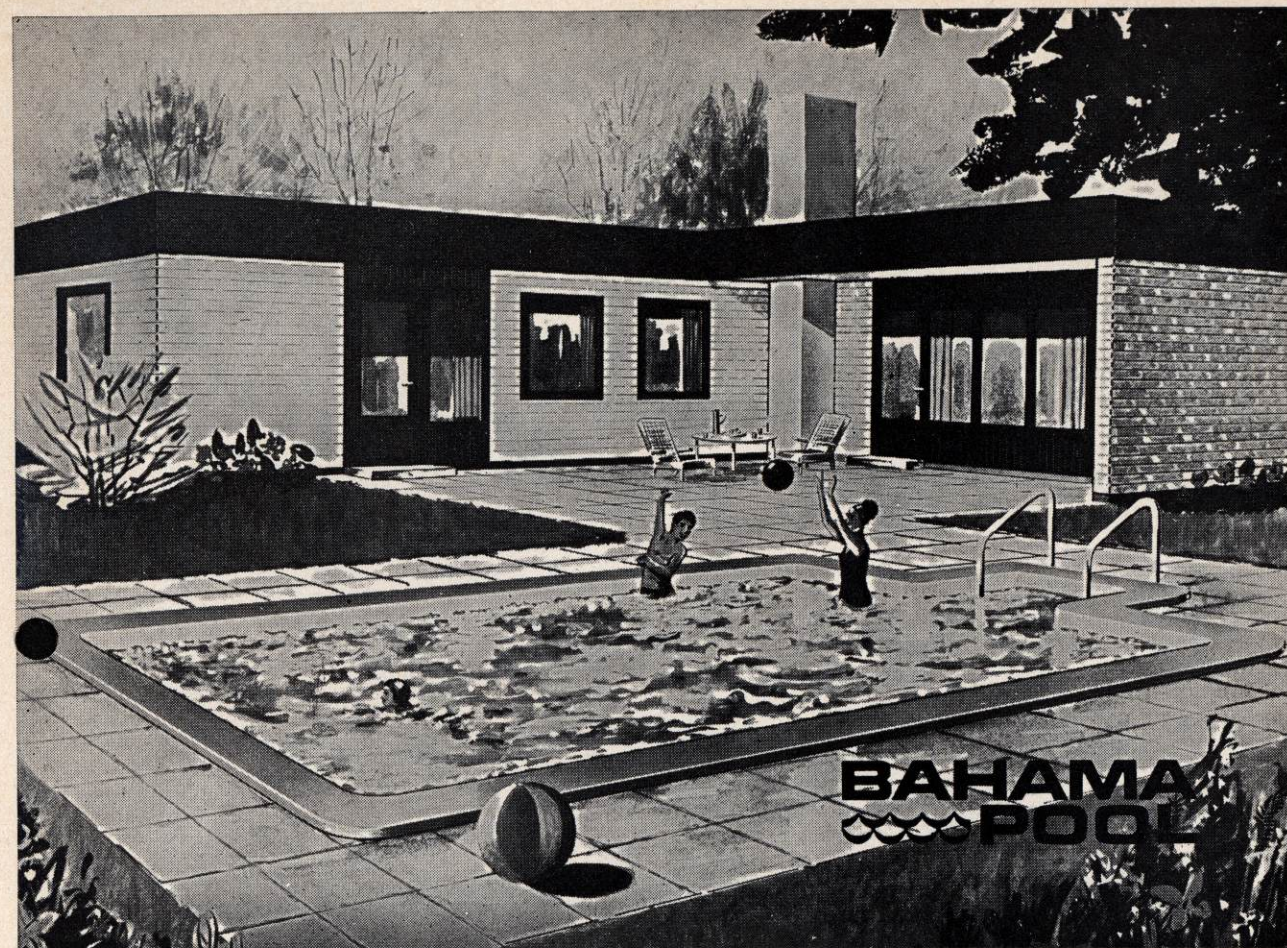
*Uten
mave-
irritasjon*

Bruk

kvalitetsprodukter

fra

A S SABA

Exklusiv swimmingpool
i glasfiberarmerad plast
13.800:-
(6-8 mm väggdjocklek)

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper härigenom helt ifrån arbete och kostnader för formsättning, spackling, målning och underhåll. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

Bahama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvärmare, bräddavlopp, bottenavlopp, inbyggd belysning samt mahognytrappa med rostfria ledstänger. Pris endast 13.800:- kr fritt fabrik inkl. 2 servicebesök (exkl. moms.)

Vi levererar utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr!

BAHAMA-POOL AB

Box 145, 542 00 Mariestad
Tel. 0501/145 64

BÅTPLANER?

Rådspør

Båt-PONTUS

Gøteborgs

Frihavn

Tel: 51 07 04

Båt
PONTUS